

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Virtutibus Moralibus, De Justitia Et Jure Et De
Contractibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDCCXXXIII.

VD18 90392159

Q. 4. Quænam sunt obligationes commodantis & commodatarii?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40993

Q. 3. Quid sunt Commodatum, & Precarium?

Resp. Commodatum est contractus, quo res ad solum usum gratuito conceditur usque ad designatum tempus, ante quod repeti non potest.

Precarium est gratuita solius usus rei concessio ad nutum revocabilis. Unde non differt à Commodato, nisi quòd possit quovis tempore repeti à concedente, non tamen in continenti; alioqui esset inane ac illusorium, non beneficium. Solvitur ipsius rei alienatione, & morte accipientis. cap. ult. de Precar.

Q. 4. Quenam sunt obligationes commodantis, & commodatarii?

Resp. I. Ex communi, commodans tenetur
 1. Aperire vitium rei commodatae, si sit periculosum, alioqui tenebitur de damno inde secuto. l. 18. & 22. ff. commod. cum dederit illius occasionem. 2. Tenetur ad impensas extraordinarias l. 18. ff. commod. 3. Tenetur non repetere ante tempus, de quo expressè vel implicite conventum est. l. 17. ff. commod. & cap. un. de commod. quia, ut ibi dicitur, non oportet nos beneficio decipi, sed juvari. Quare si ante repetat, tenebitur de interesse, quod inde alteri sequetur: nam fecit injuriam violando jus alterius ex pacto acquisitum. Ex-
 cipe

cipe nisi commodanti damnum simile ex carentia rei suæ inopinatò immineret; tunc enim juxta multos ei licet ante tempus finitum repetere, etiam cum alterius damno: quia non censetur usum rei suæ gratis concessisse, nisi sub hac tacita conditione ut in tali eventu posset repetere; neque enim in gratuita promissione, & concessione usus rei suæ quis censetur velle se ad tantum obligare, quantum in onerosa.

Resp. II. Ex communi, commodatarius tenetur ex justitiâ 1. Non uti re commodatâ, nisi ad usum sibi concessum, aut saltem cui prudenter judicet Dominum consensurum, ex l. 5. ff. commod. ubi aliàs dicitur furti reus: quia usurparet aliquem usum rei alienæ invito Domino; nec enim habet jus nisi ad usum concessum. Ex Instit. de obligat. quæ ex delict. &c. ibi: Furtum fit, cum quis alienam rem invito Domino contrectat. Itaque sive creditor pignore, sive is apud quem res deposita est, ea re utatur: Sive is, qui rem utendam accepit, in alium usum eam transferat, quàm cujus gratiâ ei data est, furtum committit: veluti si quis equum gestandi causâ commodatum sibi, longius aliquo duxerit. Placuit tamen eos, qui rebus commodatis aliter uterentur, quàm utendas acceperint, ita furtum committere, si se intelligant id invito Domino facere, eumque, si intellexisset, non permissurum credant, extra crimen videri.

2. Tenetur rem commodatam finito tempore

pore restituere, etiamsi non repetatur, *cum dies statuta pro Domino interpellat*, cap. ult. de locato. Alioqui tenebitur omne lucrum cessans & damnum inde proveniens compensare, cum sit illius causa iniusta: nam non habet jus utendi re alienâ eamque retinendi ultra tempus sibi concessum, sed Dominus habet jus illam tunc possidendi, & eâ utendi.

3. Tenetur ad impensas ordinarias, & modicas, necessarias ad rei commodatæ conservationem, v. g. ad pabulum equi, non tamen ad extraordinarias magnas, v. g. ad curationem magni pretii, ad restaurationem domus l. 18. ff. *commod.*

4. Tenetur maximam diligentiam ac curam ad rem commodatam integrè & in bono statu conservandam adhibere; ex l. cit. & *Instit. quibus modis &c.* Quare si res pereat, vel deterior fiat, ex culpâ etiam levissima, tenetur ad restitutionem, nam contractus cedit in ejus solius utilitatem, ex c. un. de *commod.* ibi: *Cum gratiâ sui tantum quis commodatum accepit, de levissimâ etiam culpâ tenetur. Licet casus fortuitus (nisi accideret culpâ suâ, vel intervenerit pactum, seu in mora fuisset) sibi non debeat imputari.* Ergo tenetur ad restitutionem rei commodatæ, quæ perit vel amittitur, dum per tertium remittitur, si non adhibuit diligentiam & prudentiam maximam, ut fidelem ac idoneum inveniret: secus, si hanc adhibuit, l. 20. ff. *Commod.* Vel si tertius ille à commodante fuit

fuit electus, tunc enim res domino suo perit. Quod si in utriusque commodum res fuisset commodata alteri, hic tenebitur solum de culpa levi: si verò in solius commodantis de culpa lata, juxta regulas alibi traditas.

Q. 5. An res aliena commodata, deposita, conducta, &c. debet preferri propria, si utraque conservari nequeat, ut in periculo incendii, naufragii, &c.

Resp. I. Si res tua propria sit pretiosior, potes eam conservare præ aliena commodata, deposita, &c. Quia non exigit æquitas, ut quis majore suo damno impediatur damnum minus alterius. Sed tunc si res erat commodata, juxta multos, teneris ejus pretium restituere, *ex l. 5. ff. commod. ubi dicitur commodatarius non teneri compensare damnum ex incendio vel ruina ortum, nisi cum posset res commodatas salvas facere, suas prætulit.* Nam æquum non est, ut alter damnum sustineat, salvis ejus rebus cui gratificatus est, & ob cujus solius commodum res sua adducta est in periculum.

Resp. II. Si res aliena sit pretiosior, teneris ex justitia eam præ tuis conservare. Quia rei alienæ ea debetur custodia, quam quisque prudens in suis rebus adhiberet: quisque autem servaret res suas pretiosiores, relictis vilioribus. Sed tunc si res aliena erat apud te in
com-